

Panun rakinoita

"MUISTATKO"

Lukija tietenkäin muistaa otsikossa mainitun teoksen, erään herkimmistä ihmisen kulkeman maailmantien muisteluksista, mitä suomenkielellä on kirjoitettu. Tämä Juhani Ahon kaunis testamentti ja samalla jäähyväiskirje kaikelle, mitä hän elämässään oli rakastanut ja pyhimpänä pitänyt, palautui aivan kuin itsestään mieleeni avatessani upean teoksen "Venny Soldan-Brofeldt ja hänen maailmansa". taiteilijapain pohjan, maisteri Antti J. Ahon toimittaman kokoelman luonnoksia ja muistelmia.

Minulle henkilökohtaisesti, niinkuin tietysti jokaiselle Ahon ihailijalle, tämä julkaisu jo yksistään Ahon takia on mitä kiintoisin. Omasta puolestani sain sen mukana ikäänkuin tuulah-

duksen toistakymmenen vuoden takaisesta "lastukaudesta", jos rohkeneisin käyttää näin runollista sanaa. Jouduin silloin luku-kaudesta toiseen työskentelemään Ahon ja hänen tuotantonsa parissa, manalamaan hänen käsialansa hieroglyfejä ja ihailemaan ja ihmettelemään niitä hieroglyfeistä painettujen kirjojen kieltä.

Kokoelma sisältää huomattavan joukon taiteilijattaren luonnosvihkoista, joskohta muualtakin, kerättyjä etupäässä henkilökuvapiirroksia ja oleellisen osan muodostavat sattuivat kansantyyppit niin Savosta kuin saaristosta, Karjalasta kuin kaukomaillakin. Nämä piirrokset, joita valaistaaan taiteilijan omilla muistiinpanoilla, usein aforosmin kaltaisilla havainnoilla ja määritelmillä, otteilla hänen mielikirjalijainnsa teoksista, piirroksen

kanssa samanaikaisista Ahon lastuista tai kirjoista jne., antavat lukijalle ja katselijalle erinomaisen käsityksen nuoren Vennin vakavasta suhtautumisesta taiteeseen. Hän käsitti varhain, että ahkera työ on taiteen A ja O, ja hän toteutti tätä ohjelua-setta viimeiseen saakka. Suku-puolensa harvinaislaatuisena; "patriarkkana" työskenteli hän vielä yhdeksänneläkymmenen-nellä ikävuodellan uutterasti keskuudessamme, melkeinpä läh-töhetkeen saakka. Hän edusti meille, nykynuorille, kirjoista tuttua ja monessakin mielessä ihailuamaamme 80-lukua, joka ikäänkuin poistui hänen mukanaan. Tämä erikoinen elämänter-tateos tuo ajan elävänä eteemme, ajan ja sen ilmiöt, monenmonet tutut henkilöahmot.

Siellä, missä Aho on tehnyt muistiinpanojaan herännäiskansasta "Kevät ja takatalvi" romaaniaan varten, siellä Venni-rouva on piirtänyt iyhkeän itse-näisen talonpoikaistyyppin edusta-jan luonnosvihkoonsa, missä kir-jailija on haaveillut "Rauhan

erakostaan" ikialppien rinteillä siellä taiteilija on yhtäkkiä nä-nynt ilmielävän "Wilhelminä Wäisäs-tyypin, missä mies on nauttinut luonnon syvästä rau-hasta ja antautunut kalastusinto-himoilleen, kynäillen kaskun "Pohjolan Pan", siellä nainen on vanginnut tuon saman uljaan miehisen ilmestyksen Huopanan-kosken partaalla:"- tuuhaa pitkä tukka, leveä otsa, paksu kaula, ruskea ruho ja kaksi ruskeaa kättä.

Jokaiselle Venni-Soldan Bro-feltn taiteen ystävälle, jokaiselle Ahon tuotannon tutkijalle mitä mielenkiintoisin kirja! Luulen, että en ole ainoa, joka haluaisin kiittää maisteri Antti J. Ahon sen syntymisestä. Teoksen on kustantanut Söderström jonka taholta muuten aloitettiin on läh-töisin jo taiteilijattaren elinajalta, muutama vuosi takaperin. Toivoisi tosiaan näkevänsä ker-ran teoksen, joka sisältäisi myös muun osan taiteilijattaren työstä, ennen kaikkea hänen maalauk-sensa.